

Nieuwsbrief 2025

Beste liefhebbers van dichter René De Clercq en zijn werk

Met gemengde gevoelens schrijven we deze nieuwsbrief. Enerzijds vieren we de schoonheid van de taal en de kracht van poëzie, anderzijds staan we voor belangrijke uitdagingen. Het genootschap, met als doel het promoten van het werk van onze dichter staat onder toenemende werkdruk. In 2027 zal het 150 jaar geleden zijn dat René werd geboren. Veel van de leden die in 1977 de 100ste verjaardag organiseerden zijn ons reeds ontvallen of zijn vandaag 48 jaar ouder geworden en doen het wat langzamer aan. Wij zijn ze zeker dankbaar voor hun werk. De werkdruk bij de jongere generatie is dan ook gestegen. We geven de moed niet op en gaan op zoek naar nieuwe krachten.

We geloven rotsvast in de waarde van het museum en de impact die het kan hebben op mensen. De prachtige woorden en de onvoorwaardelijke inzet voor Vlaanderen van René De Clercq verdienen het gehoord te worden,

harten te raken en te inspireren.

En dat is waar jullie, onze trouwe leden en vrijwilligers, om de hoek komen kijken. Jullie steun is van onschatbare waarde. Via jullie financiële bijdragen, jullie enthousiaste deelname aan onze evenementen en jullie toemeloze inzet, houden we de dromen van De Clercq levend.

In deze nieuwsbrief willen we jullie dan ook graag in het zonnetje zetten. We delen verhalen van onvermoeibare vrijwilligers, belichten de hoogtepunten van onze afgelopen activiteiten en presenteren met trots een aantal onlangs gevonden gedichten van De Clercq. Daarnaast de agenda voor 2025.

Samen kunnen we het verschil maken. Samen kunnen we ervoor zorgen dat de poëzie van René De Clercq zal blijven leven.

Met dank voor jullie voortdurende steun,

Het René De Clercqgenootschap

**U wordt lid vanaf 10 euro, erelid vanaf 15 euro en beschermend lid vanaf 25 euro.
BE49 4635 1470 1171 – KREDBEBB René De Clercqgenootschap vzw Deerlijk**

Inhoud

Colofon
Uitgever René De Clercqgenootschap VZW
Redactie Antoon Flo, Andre Van Ryckeghem, Hilde Declercq, Sabine Degloire, Patrick Ravelingien, Luk Schelfhout
Layout Andre Van Ryckeghem Voor de lay-out is LaTeX gebruikt
Website www.renedeclercq.be
E-mail info@renedeclercq.be
Frontpagina Tekening van Armand Deknudt

Gedicht van Gedichtendag	3
Opfrissen van het museum	4
Een zondag in het vernieuwde museum	6
Erfgoeddag in het museum	9
Al mag het leven hard zijn	10
Leon Defraeye 125 jaar	10
De morgen in het bos	13
Het gedicht "Een leeuwerik"	14
De mooie danseresjes, Jef Tinel	15
Guido Gezelle 125 jaar	16
Peter Benoitkring	18
Kleutertheater en vierde leerjaar	19
Rond een jeugdgedicht van René De Clercq	20
Meer dan 700 partituren op de website	22
Verkiezing van Tineke in Heule	23
Vishandel De Goudzee wint Groeningeprijs	23
Sfeerbeelden van de midzomermarkt	24
Zangavond rond de piano van René De Clercq	25
Opa Guido	26
Tips voor de website	26
Scudo circumdabit me veritas	27
12 juni herdenking	28
Kent u Deerlijk?	32

Gedichtendag 30 januari 2025

Ik ben van den buiten. René De Clercq

Ik kreeg van mijn ouders,
Van ieder mijn part;
Van vader mijn schouders,
Van moeder mijn hart.
Ik vocht om mijn stuiten
Met zuster en broêr;
Ik ben van den buiten,
Ik ben van den boer!

Bij d' eigensten pachter,
Eerst koeier, dan knecht;
Mijn klakke van achter,
Mijn hoofd immer recht;
Zoo dien 'k om mijn duiten,
En teer op mijn toer:
Ik ben van den buiten,
Ik ben van den boer!

Ik zout en ik zaaie,
Ik eg en ik ploeg;
Ik mest en ik maaie,
Ik zweet en ik zwoeg.
Ik klets op de kluiten
En glets in de moer:
Ik ben van den buiten,
Ik ben van den boer!

En hebben de zeisens
Gezinderezint;
De mallende meisens
De wagens gepint;
Dan zit ik te fluiten
Van boven op 't voer:
Ik ben van den buiten,
Ik ben van den boer!

Uit Liederen voor 't Volk 1903

Aangeboden door het René De Clercqgenootschap Deerlijk.
Gratis te bekomen bij plaatselijke handelaars, de bibliotheek en d'lefte.
www.renedeclercq.be info@renedeclercq.be

Schilderwerken en nieuwe infopanelen in het museum

33 jaar nadat het museum in 1991 de deuren opende, was het de hoogste tijd voor een grondige oprisbeurt. Het René De Clercqmuseum is eigendom van de gemeente Deerlijk die instaat voor het onderhoud. De gemeente ontvangt subsidies van monumentenzorg, om een deel van de kosten te dragen. Er moeten ook nog enkele kleine herstellingen gebeuren aan het dak en de schoorsteen.

Vooraleer de schilderwerken konden aanvangen moesten we plaats maken en het museum gedeeltelijk ontruimen. Met de bestuursleden hebben we tal van voorwerpen in dozen opgeborgen, tijdelijk konden deze in een depot van de gemeente ondergebracht worden. De schilderwerken zouden gebeuren vooraleer het museum in april op erfgoeddag, naar jaarlijkse gewoonte, de deuren terug opende.

Boven moesten dus ook alle infoborden verwijderd worden. Nadat boven de muren en het plafond weer mooi geschilderd waren was het een geschikt moment om voor nieuwe infoborden te zorgen. Voor corona was er al het plan om de infoborden te vernieuwen, maar met corona viel dat stil. Op de algemene vergadering begin februari werd dat plan terug opgestart. Luk Schelfhout slaagde erin de nieuwe borden te ontwerpen voor het museum opnieuw open ging. De teksten op de panelen werden nagelezen en becommentarieerd door een aantal mensen. Dit alles resulteerde in een prachtig resultaat.

De open haard in de woonkamer is afgedekt, in de keuken blijft de leuvense stoof staan

Werken in de bovenkamers van het museum

De vernieuwing van de panelen in de bovenkamers is het werk van vrijwilligers.

Eerste kamer, straatkant

Tweede kamer

Op de benedenverdieping werden de muren (pleisterwerk) hersteld zoals door "*Monumenten en Landschappen*" bij de restauratie en opening van het museum aangegeven werd. Het vergde een speciale aanpak met speciale producten. Dit was het geval voor de woonkamer, de keuken, de bakkersoven en de voorkamer waar het bureau van René De Clercq staat dat Ria na zijn dood bewaarde en later aan ons museum schonk. Dit was allemaal klaar voor de opening op 21 april.

Schilderwerken aan de achtergevel van het museum, voor en na.

Een zondag in het vernieuwde museum

Hoewel het buiten nog wat fris aanvoelde, was het een mooie dag voor de tijd van het jaar. Op zondag 28 april hadden Jan Dhaluin en ik de eer om het museum voor het eerst na de opfrissingswerken te openen voor de zondagsbezoekers.

Ik pikte Jan, die ondertussen al een mooie leeftijd bereikt heeft, met de auto op bij hem thuis. Hij stond aan zijn voordeur geduldig te wachten. Zoals altijd was hij gewapend met zijn alom bekende glimlach en zijn onmisbare wandelstok.

Ik had voor het eerst de sleutel van het museum in handen en moest bij het binnenkomen zo vlug mogelijk het alarmapparaat bedienen. Gelukkig bracht die technische ingreep geen problemen met zich mee.

Ik had voor de gelegenheid een ruiker sneeuwbalbloemen uit mijn tuin geplukt. Uit de oude pomp werd vlug wat fris water opgepompt, en toen ik die eenvoudig mooie ruiker midden op de houten tafel zette ontwaakte het levenloze interieur in een-en-al gezelligheid. Er kwam leven in de brouwerij. Vreemd dat een zo'n detail het geheel kan doen vallen of opstaan... Een thermoskan met verse koffie en wat chocolade-eitjes hoorden er natuurlijk ook bij.

Alles fleurde op, het voelde goed aan. Ik had niet eens de gelegenheid om een teugje koffie te drinken, want daar kwam onze eerste bezoeker al binnengestapt.

De werkkamer zoals ze was in Amsterdam

Het was een vrouw die ik niet kende. Het hekkentje dat het bureau van René De Clercq moet afsluiten van de woonkamer,

was nog niet geplaatst: dat waren ze eventjes vergeten. Zo'n hekje kan 'de gewijde spullen' van René beschermen, want die willen we zo lang mogelijk intact houden. En zo zat Jan, zonder dat wij het beseften, met zijn bezoekster al onmiddellijk in dat prachtig artistieke en karaktervolle bureau van René. Het portret van Goethe, dat zijn plaats tussen de schoorsteen en de boekenkast gekregen heeft, bleef ijsig stil op zijn plaats hangen. Goethe verroerde geen vin. Blijkbaar vond hij het niet zo erg dat de bezoekster het bureau van iets dichterbij kon bezichtigen en schoorvoetend, heel sereen wat meer in zijn richting schuifelde...

Er viel als het ware een heilige stilte. De bezoekster tastte elk voorwerp af met haar ogen. Jan genoot zienderogen en glunderde. Hij gaf haar voldoende de tijd om alles rustig op te snuiven... Dan begon hij, bij wijze van start, te vertellen en alles kwam tot leven. Elk van de voorwerpen werd door Jan belicht en goed gekaderd. Het was mooi om de interactie tussen die twee te observeren.

Daarna heb ik de bezoekster langs de steile trap omhoog geholpen. Boven hangen onze nieuwe panelen. Ik had ze zelf nog niet eens kunnen zien, en was dus erg benieuwd naar het alom geprezen resultaat. De kijkkasten waren nog stuk voor stuk met een doek afgedekt, dit om de schadelijke effecten van het licht te beperken. Bij het wegnemen van de doekjes kwam er nog meer moois tevoorschijn: god-almachtig, wat een pareltjes! Wat heeft die ruimte - amper twee kamertjes groot - een schat aan informatie en materiaal te bieden! Alles bijeen zou het een paar uur vragen om dit te kunnen lezen en grondig op te nemen. Onze bezoekster had zich daar ook niet aan verwacht. Ze dacht dat de hoofdbrok van het museum zich op het gelijkvloers afspeelde. "Ik moet er jammer genoeg vandoor" zei ze, "Ik heb een afspraak: mijn tijd zit er nu al op. Maar... ik kom zeker terug om alles eens grondig

te lezen en te bekijken!"

Toen we de trap afdaalden, hoorde ik stemmen vanaf de straatkant. Het had iets te maken met spelende kinderen. Ik deed de deur wijd open en... daar stonden ineens mijn nichtje met haar man en haar twee spelende basisschoolkinderen voor het museum naar het standbeeld van René te kijken.

In de leefkamer rond de tafel

De jongens waren nog wat aan het stoeien op straat. Maar toen ze de woonkamer binnenstapten, viel meteen het stoeien weg. De kinderen namen alles met open mond op en hadden oog voor alle details. De open haard, die werkte toch wel anders dan die bij hen thuis. Hun vader, die technisch goed onderlegd bleek te zijn, legde hen alles op een heel aanschouwelijke manier uit. Toen schoven ze de kleine keuken binnen. Ze waren enorm geïnteresseerd in al die kleine oude spullen die zo ingenieus in elkaar zitten. Wat je allemaal met zo'n klein kacheltje kan doen! Naast je verwarmen, kun je er ook van alles op koken, en dat met hele kleine vernuftige accessoires... Vandaag gebruiken we een microgolfoven, een wafelijzer en dergelijke elektrische gereedschappen. Die nemen veel ruimte in beslag en zo hebben we nu behoefte aan grotere keukens, want anders staat alles gauw vol omdat je ze geen plaats kunt geven...

Daar bleven de kinderen toch wat bij stilstaan. De oudste was enorm nieuwsgierig

of alles wel "echt" was en of het wel klopte in de tijd. Hij wees met een vinger naar een keukenspulletje dat van een recentere datum was: "Dat klopt niet," zei hij streng. Het is niet gemakkelijk om zulke basisschoolkinderen het begrip "vroeger in de tijd" bij te brengen. "Vroeger" is voor hen de periode dat je zelf een baby was, maar de tijd dat je grootmoeder een baby was, dat was ook "vroeger"... En zo kun je nog verder teruggaan in de tijd. Op zo'n momenten heb je echt wel respect voor leerkrachten die stapsgewijze dat soort abstracte begrippen bijbrengen aan jonge kinderen.

Opeens had de jongste de roede in het vizier. Die roede met lederen riempjes moest natuurlijk - weliswaar met zachte hand - eens uitgetest worden. Het Sinterklaaslied "Wie zoet is krijgt lekkers, wie stout is, de roe..." werd even gezongen ter illustratie. Daarnaast had je als uitschieters ook nog de pomp, het ouderwetse toilet en de steenkooltjes...

Je vraagt je af hoe zulke kinderen die tijdsverschuiving beleven. Wie dit alles zelf heeft meegemaakt, ook al is het in een ver verleden, kan zich er nog iets bij voorstellen. Die gebeurtenissen zitten nog in de juiste context in ons hoofd. Maar voor wie opgroeit met tv, auto, wasmachine en computer is het veel moeilijker te rijmen.

Mijn nicht Liesje wou ook nog eens naar boven gaan om een kijkje te nemen. Ze wou graag iets meer vernemen over haar afkomst en was vooral geïnteresseerd in de periode van de ballingschap van René, haar overgrootvader: van de periode dat hij in Nederland woonde. Uiteraard keek ze ook uit naar de stamboom om er haar eigen plaats in te kunnen aanwijzen. Maar dat paneel heeft men niet meer opgehangen, omdat de kleuren wat verschoten waren. Jammer, ja... maar "iemand" moet het werk doen en vrijwilligers worden met de dag schaarser.

Bert, haar man, die iets minder interesse had voor dat verleden, probeerde op een creatieve manier zijn zoontjes wat bij de

les te houden. Hij trok heel, heel voorzichtig een kinderlessenaar open en gierde het plots uit van het lachen, toen daar opeens een Vlaamse leeuw in al zijn glorie tevoorschijn kwam, weliswaar onder de vorm van een opgeplooide vlag. "Van die Vlaamse leeuw moet je toch wel oppassen," zei hij, "want hij zit verscholen in allerlei hoekjes waar je hem niet onmiddellijk verwacht." De kinderen snaptten de humor wel... Best leuk om die interacties te zien.

In de leefkamer

En zo vloog de tijd voorbij. Het was boeiend en gezellig. Het huis en de geslaagde facelift ademen rust uit. Weer beneden gekomen, zagen we enkele bestuursleden gezellig rond de tafel koffie drinken. Ze waren ook een kijkje komen nemen en bleken heel tevreden met de succesvolle herinrichting.

We bleven nog wat nakeuvelen om enkele praktische zaken te regelen en kraamden dan op. Het was tijd. De kopjes wisten we af, de stoelen werden keurig onder de tafel geschoven en de vaas met bloemen werd in een box gestopt, samen met de lege koffiethermos. Het leven vloeide langzaam weg. Het werd stil en donker in het huisje. Het alarm werd weer aangezet en de deur ging op slot... We lieten het verleden achter ons en doken de actualiteit weer in.

*Hilde Declercq,
kleindochter van René De Clercq*

Erfgoeddag in het museum

Heropening van het museum op erfgoeddag, 21 april 2024, met als thema "thuis" en de voorstelling van de nieuwe infopanelen.

We besloten om ons aan het thema van erfgoeddag "thuis" te houden en de mensen te ontvangen zoals dat vroeger thuis op zondag gebeurde.

Er werd een grote tafel geplaatst in het midden van de woonkamer. De bezoekers werden ontvangen met koffie, taart en een Wortegemsen of een jenever. Op 21 april waren de nieuwe infoborden klaar en konden ze voorgesteld worden aan het publiek. Na het bezichtigen van de nieuwe borden, die op heel wat positief commentaar konden rekenen, kon gebabbeld worden rond de koffietafel. Het werd een gezellige bedoening.

De bezoekers werden onthaald met koffie en taart. Egied draagt het gelegenheidsgedicht "Thuiskomst in Deerlijk" voor.

Het werd een gezellige bedoening in de woonkamer met open haard

Interesse en lof voor de nieuwe panelen

We maakten vooraf publiciteit en ook in de regio-pers kwamen we aan bod. We waren zeer blij met de ruime belangstelling, er zijn een honderdtal mensen langsgekomen. De borden bevatten wat nieuwe informatie en foto's, heel mooi en interessant, het loont de moeite ze eens te komen bekijken, het museum is zeker een bezoekje waard.

Al mag het leven hard zijn

In Januari 1932, nog geen half jaar vóór zijn dood dus, schreef René De Clercq dit gedicht in een brief aan J. J. Wijnstroom. De Clercq's zoon was toen zeer ziek geweest en nauwelijks hersteld. Hij was daar zeer van onder de indruk. *"Het is voor mij een kwade duw geweest"*, schrijft hij. En dan de woorden:

Al mag het leven hard zijn,
vol tegenspoed en smart zijn,
en bitter als de dood,
het leven is rechtvaardig,
en niemand levenswaardig,
die wanhoopt in zijn nood.

Dies: komen er nog dagen
van dulden en van dragen,
klaag niet. klaag niet aanstonds.
Maar, ziel, blijf bij uw bronnen!
Wij hebben niet de zonne,
maar de eeuwige zon heeft ons...

Dit gedicht werd nooit gepubliceerd in een boek, maar J. J. Wijnstroom vatte dit zo samen: *"Zie, dat, zo stil uitgesproken in een particulier schrijven, was zijn wezen. Moge het steeds het wezen zijn van de Vlaamsche dichtkunst en den Vlaamschen strijd."*

Leon Defraeye 125 jaar

Milo Pieters, voorzitter van het Davidsfonds, hield de openingstoespraak

Leon Defraeye 125 jaar was een tentoonstelling die doorging van 21 juni tot en met 23 juni 2024.

Op vrijdagavond werd de tentoonstelling geopend door gastspreker Milo Pieters, voorzitter van het Davidsfonds en Roger

Terryn, ereburgemeester van Deerlijk.

De muzikale omlijsting werd verzorgd door Egied Vandommele en Didier Debels op de vleugelpiano van René De Clercq. Leon Defraeye werd geboren in Deerlijk op 6 juni 1899 en stierf er op 22 maart 1977.

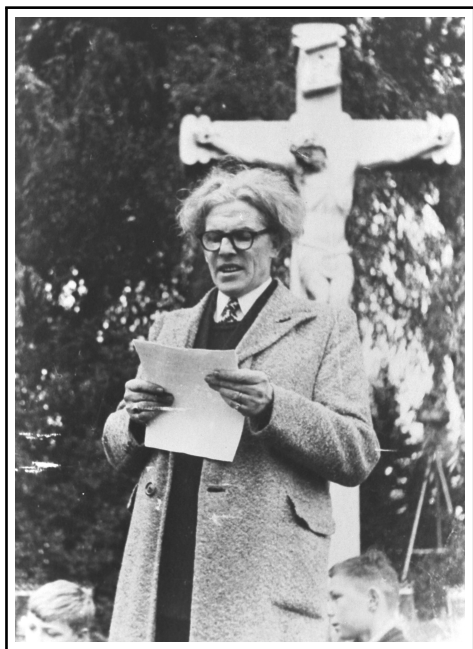
Leon was heemkundige, folklorist, ereschepen, ereburger van Zoutenaai, erevoorzitter, secretaris en lid van talrijke verenigingen.

Leon was 28 jaar toen het heemkundig virus hem besmette. Al in de lagere school leerde hij de liederen en gedichten van De Clercq. De familie De Clercq woonde op wandelafstand van de familie Defraeye. De tentoonstelling gaf een overzicht van het leven van Leon.

Defraeye schreef tal van heemkundige werken over het verleden van Deerlijk.

In 1937 startte hij met het Gulden Boek van Deerlijk. In 1930 was hij betrokken bij de oprichting van de Davidsfondsafdeling.

Waren het de bedevaarten naar Bottelare, de St.-Elooviering, vinkenzetting, het bewaren van ons erfgoed, 11 juli- of 11-novemberviering, Leon was erbij.

Elfnovemberviering

Maar ook de drie groten van Deerlijk, Pieter-Jan Renier, Hugo Verriest en René De Clercq ontsnapten niet aan zijn interesse. Als we vandaag spreken over het René De Clercqmuseum en zijn archief of over de heemkundige kring Dorp en Toren kunnen we niet anders dan de naam van Defraeye noemen .

In de jaren '60 had hij een museum in het Gaverkasteel, dat jammerlijk verdween na zijn dood. We weten niet of hij aanwezig was op de begrafenis in Maartensdijk van De Clercq in 1932. Wel weten we dat hij fondsen wierf voor de grafsteen en was hij aanwezig in de Lage Vuursche in 1936.

Tal van initiatieven werden door hem als schepen en gemeenteraadslid genomen om De Clercq te vereeuwigen. In 1941

werd de Leegstraat de René De Clercqstraat en in 1942, tien jaar na het overlijden van de dichter, werd een herdenkingsbord aangebracht aan het geboortehuis.

De tentoonstelling

Een borstbeeld van René De Clercq, gemaakt door Luc Van Parys, werd ingehuldigd in 1970 en staat nu aan het geboortehuis.

Defraeye onderhield contact met de familie De Clercq, de familie Pieck, Ria Vervoort en vrienden van De Clercq, talrijke brieven en krantenartikelen zijn vandaag nog stille getuigen en vormen de basis van het René De Clercqarchief.

Leon Defraeye in Lage Vuursche

Koen Hulpiou (Monografie over De Clercq) en Gilbert Depamelaere (René De Clercq, uit Liefde alleen - 1977) maakten gretig gebruik van het archief en de kennis van Leon voor de opmaak van hun werken. De uitgifte ervan heeft hij echter niet meer meegemaakt.

De tentoonstelling bestond uit vijftientig

panelen waarvan er drie handelden over Defraeye in relatie met De Clercq. De meer dan tweehonderd bezoekers waren tevreden en vonden het jammer dat het maar drie dagen duurde. Defraeye als heemkundige en folklorist verdiende iets meer. De werkgroep onder leiding van de voorzitter van de cultuurraad Bernard Verschuere heeft puik werk verricht.

De catalogus met de panelen van de tentoonstelling werd in beperkte oplage gemaakt. De liefhebbers kunnen deze nog steeds bekomen in digitale versie, stuur hiervoor een email naar info@renedeclercq.be.

De tentoonstelling werd afgesloten met een levensomvattende tekst:

Leon Defraeye dankt

Ik dank u van hier boven.

Ik dank mijn ouders dat ik in Deerlijk werd geboren.

Ik dank u meester Renier dat ik uw fabels mocht lezen
en uw geschriften leerde kennen.

Ik dank u Pastoor van te lande Hugo Verriest
dat u ons volk bewust maakte van zijn bestaan.

Ik dank u dichter van Onder onze Toren René De Clercq
dat wij uw liederen mochten zingen.

Ik dank u Vaderland dat ik u kon dienen.

Ik dank u vinke dat ik mocht luisteren naar uw suskewiet.

Ik dank Sint-Elooi

dat ik als deken het ijzer mocht smeden van de toekomst.

Ik dank u moeder Anna en Maria voor uw zegen.

Ik dank mijn kiezers en collega's die het mogelijk maakten
dit warme ijzer te buigen en te plooiën naar een mooier Deerlijk
met respect voor het verleden en een blik naar de toekomst.

Ik dank u Deerlijkenaar dat ik er deel van mocht zijn.

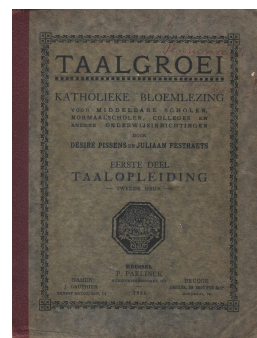
Ik dank u, nu ik er niet meer ben,
vinkeniers, St.-Elooisvrienden, Vaderlanders, bedevaarders,
folkloristen en heemkundigen om met evenveel gedrevenheid
mijn werk verder te zetten, te verzamelen, te ordenen en te delen.

Dank mijn Dorp en Toren.

De morgen in het bos

In het boek "Taalgroei, een taalopleiding voor middelbare scholen", door Desiré Pissens en Juliaan Festraets, uitgegeven in 1924, staat het gedicht "De Morgen in het Bos". Met potlood werd aangegeven hoe het voorgedragen moet worden. Het schoolboek bevat naast 360 stukjes uit boeken en gedichten die de gehele nederlandstalige literatuur proberen te dekken, ook bijna altijd een levensbeschrijving van de auteur. Daarnaast is er een historisch overzicht van de belangrijkste periodes/stromingen in de nederlandstalige literatuur.

8. — De morgen in 't bosch.

<p>Een witte nevel over 't bosch In vliezig- dunne waterlagen, waardoor de vroegzon, eenmaal los, met gouden bezemen zal vagen. Hoe lieflijk scheidt de wee het boomenhulke in twee ; en blindt, met beek en baar, ze beide weer te gaar ! Hoe schieten al die boomen op,</p>	<p>met stijven stam en open kroon, van aan den voet tot aan den top zoo jong en schoon ! Lichtbuigend blinkend- blanke berken, naast bruine beuken, purpere populieren, kromme eikjes die zich uit de struiken en lage wilgen die de beek omzwieren. En al dat groen, dat groeiend groen,</p>
---	--

<p>Dat, als de knoppen springen, en glad en plat hun plooitjes opendoen, uit zwart en bruin, door roze en geel, geweven wordt tot evenveel verscheiden tint- en tintelingen. Dat groen ! Dat groen ! Die duizend die nederhangen in festoenen, en door de biezen, over 't gras, al grauwer, grauwer, loopen, loopen. om aan het overzijdsch gewas zich hei aan heller groen te knoopen, De waterlelies, rozig- wit, de boterbloemkes, o zoo geluw, staan op van hunne natte peluw en zoeken waar de zonne zit. Tio - tio, ti - ti - tio, ti - ti - ti - tiet! daar schatert en schiet uit alle kruinen, uit alle tronken, hoog in de lucht en laag in het riet, met korte roepen en lange ronken, wi - wi - ti wiet, en weg en weder, en op en neder, een duizendstemmig ochtendlied. En vraag niet waar ze vliegen of springen : Ze zijn er, ze zijn er, ze zijn er, en zingen ! Het kettert en schettert van bij en van ver, en klettert en klabettert, gedurig van her. 't Is scheppen en schieten dat schuifelen, lijk water bij emmers, lijk graan bij ruifelen ! Gil, gil op gil.</p> <p style="text-align: center;">Uit « Gedichten ».</p>	<p>nu lieren en tuiten de kleine schavuiten luidschreiend en schril; en ruiten rammelen, bin - bin - bon bammelen. naar onder met rinkelend geril..... Dan stiller weer, stil..... Tjiep, tjiep! doen de musschen ; de meezen ti - tiee! de merel daarentusschen stuit mannelijk mee. De nachtegaal, hoor! Al trager trekkend, daar zwelt een laatste en zware toon, Zachtslepend, lang en langzaam rekkend, gemeten schier en eendlijk schoon. Het is alsof de boomen spreken, en tranen, tranen, tranen leken uit elke kroon. Doch snijdend weer snapt het, en piept het en klapt het, of blaast het en raast het, en roept het dooreen ; En boven, daarboven, ti - ti - ti - tieren, lierlieren, lierlieren, de leeuwriks die hooger den hemel inzwieren, zoo heerlijk alleen! De boschjes, die met elkander ijveren, de boschjes, alle twee, ze slingeren, slaan en schijveren de klanken over de wee. De bloemen fluisteren tooverwoorden ; en 't beekje, vol tot aan zijn hooge hoorden, trilt rimplend mede in 't wonderschoon en mengt en brengt de duizenden akkoorden, te zaam tot ééne rythmenval.</p> <p style="text-align: right;">[geschal,</p> <p style="text-align: right;">R. DE CLERCQ.</p>
---	---

Het gedicht "Een leeuwerik"

Dit gedicht uit 1911 verscheen in de tweede editie van zijn eerste dichtbundel "Gedichten". Jef Tinel componeerde het lied "De mooie danseresjes". Die titel doet niet onmiddellijk aan leeuweriken denken. Tot iemand het lied kon koppelen aan één van de strofen van het gedicht "Een Leeuwerik". Dat was voldoende om aan te nemen dat de tekst van De Clercq is. Het lied kan ook beluisterd worden in de website www.renedeclercq.be. Daar kan je ook nog andere composities van Tinel vinden: *Als 't bruine veld*, *Adeste*, *Fijn lief*.

Jef Tinel was de zoon van Oscar en de neef van Edgar Tinel. Zijn eerste muziekonderwijs kreeg hij van zijn vader die koster-organist in Maldegem was. Op 9-jarige leeftijd verving hij reeds zijn vader op de orgelbank in Maldegem. Zijn verdere muzikale studies deed hij te Mechelen aan het Lemmensinstituut, bij zijn peter-oom Edgar Tinel, waar hij zijn diploma van laureaat in orgel, contrapunt, harmonie en fuga behaalde. Later bekwaamde hij zich nog verder bij de befaamde muziekpedagoog Leo Moevremans in Gent.

Hij componeerde haast uitsluitend vocale muziek, waaronder werken voor liturgisch gebruik, koren, cantates en honderden liederen.

Een leeuwerik

De zonne schingt en schettert
Hoogfeestelijk in 't blauw.
Het koren glanst... en 't spettert
Een leeuwerik uit den dauw.

Een scheute, nog een scheute!
En telkens hij verschiet:
Trrr ti-ti-ti, vol leute,
Trrr... ti-ti-ti-tiet!

Ter kermis roeperoepelt
Hij 't luchtvolk op de been;
En trippelende troepelt
Dat kleuterras dooreen.

Klabetter! gaan hun blokjes.
Tik-tikke-tikke-tik,
Ze kletsen met hun stokjes
Op ketelkes van blik.

Rettettetet: trompetjes!
Tirli-tirli-tirluit:
Een reesem klarinetjes
Met hier en daar een fluit.

Nu schraaft een houten sterre
Krikas-krikas-krikas.
Dan terrellerellerre
Een rotelaar van glas.

Schavuitengood slaat flikkers,
Zwaait tierend hoed en klak,
En 't vallen ronde knickers
Al knietsend uit hun zak.

De meisjes zottebollen,
Lierlierelierela;
En pikkelbeenen rollen
De kaatseballen na.

Nog guitiger! Een giller
Brie-brierwe brierwe brieuw!
Gooit triller uit op triller
En... 't roezemoest opnieuw.

**Hoe schoone! Danseresjes,
Die schateren van pret,
Met kleeren van prinsesjes
Al zijde en satinet!**

Ze kiere-kiere-kieren,
En, mouwen opgesloofd
Ze zwirrelen en zwieren
Hun armkes om hun hoofd.

Ze krinkelen, ze kruisen,
Ze maken een figuur.
Hun sluiers speierruischen
Vol zonneverve en vuur.

En nog eens overplooiën,
En plooiend overgaan,
En nog een lok vergooien,
En rustig stille staan,

Dra, de eerste der danseusjes
Hupt lachende te voor;
Beziet heel gracieusjes
Haar voetje van ivoor;

Dan, buigen doen haar beentjes,
Ze schommelt en ze schuift,
Tiptippelt op haar teentjes
Waiwaiwaiwai en wuift.

Omhoog als van een veere,
En klerri, klerri, breed,
Ze hurkt haar neere, neere,
En open spreidt haar kleed.

Daar zit ze, lijk onmachtig,
Maar klerri-kler, in tert,
Ze richt haar op, alprachtig,
Vol schittering en scherts.

En rapper, immer rapper,
Ze schijvert als de wind,
Totdat ze, in luid gewapper,
Draaizwijmelend verzwindt.

Bra-bravo-brieuw! ze razen't
Trom, koper, snaargetuig,
Ze roeren't, strijken't, blazen't...
En stijgen met gejuich.

Al voorts! vol kleurgewemel!
Al voorts! in rechte lijn!
't Is of de diepe hemel
Niet diep genoeg zal zijn.

Doch halt! Daar hangt 'n wolkje,
De leeuwerik staakt zijn vlucht,
Stort neere, en zendt zijn volkje
Weer wandelen op de lucht.

René De Clercq

De mooie danseresjes

Uit het gedicht "Een leeuwerik"

René De Clercq (1877-1932)

Jef Tinel (1885-1972)

Vrolijk en opgewekt

Zang

De mooi - e dan - se - res - jes, ze

Piano

5

scha - te - ren van pret met kle - ren van prin - ses - - jes al

9 *Zeer licht en hups*

zij - de en sa - ti - net. Fal - de - ri fal - de - ra fal - de - ri - re

14

fal - de - ra - re. Fal - de - ri fal - de - ra fal - de - ri - re

18

fal - de - ra!

Guido Gezelle, René De Clercq en Deerlijk

”Gezelle2024”

De toehoorders

Vlaanderen werden in tal van steden activiteiten georganiseerd. ”Gezelle2024” werd afgesloten met een colloquium in de Kulak in Kortrijk op 27 november 2024.

Wat betekende Gezelle voor De Clercq en Deerlijk?

De familie van Petrus Joannes Verriest, koster van de Sint-Columbakerk, telde zeven kinderen, vier zonen en drie dochters. De oudste werd burgemeester van Deerlijk, de tweede, Adolf, geboren in 1830 volgde humaniora in het Klein Seminarie te Roeselare en was er klasgenoot van Guido Gezelle. Adolf werd schepen te Kortrijk en zij bleven vrienden voor het leven.

In 1840 werd Hugo Verriest geboren en een jaar later Gustaaf. Beiden vertrokken in 1853 naar het Klein Seminarie. In 1854 werd Gezelle als jonge priester-leerkracht aangesteld in Roeselare. Hugo en Gustaaf kregen er les van de jonge Gezelle.

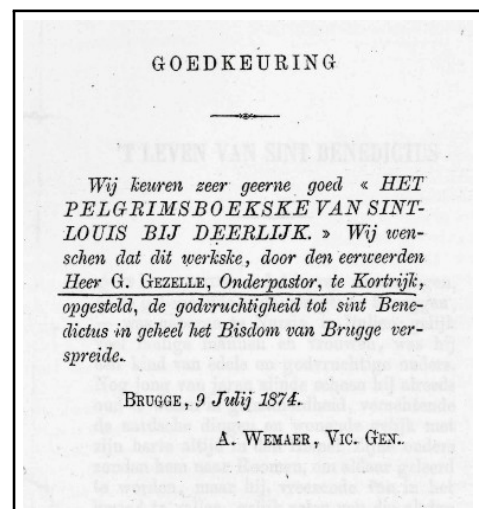
Hugo vertrok in 1860 naar het Groot Seminarie te Brugge om priester te worden, Gezelle was toen ook weer in Brugge. Hugo werkte er samen met Gezelle, zijn meester. Hij hielp mee aan het uitgeven van Gezelle’s gedichten en werd vanaf de jaren 1890 een promotor van het werk van Gezelle in de Lage Landen.

Gustaaf, die het bracht tot professor in de geneeskunde in Leuven, had Gezelle als klastitularis. Gustaaf werd Gezelle’s geneesheer. Het was op initiatief en vraag van Gustaaf dat de beeldhouwer Jules Lagae aandrang bij Gezelle om een beeld te mogen maken. In 1894 was het beeld klaar, Gezelle kreeg het bronzen afgietsel en het gipsen beeld ging naar de werkkamer van Gustaaf te Leuven.

Na de dood van Gezelle maakte Jules Lagae het dodenmasker en ook een handafdruk. Aan de universiteit van Leuven werden de hersenen bestudeerd (ze waren merkbaar groter dan gemiddeld).

Op 27 november 1899 overleed Guido Gezelle in Brugge. In 2024 dus 125 jaar geleden, een gelegenheid om Gezelle, een van Vlaanderens grootste dichters, extra in de kijker te zetten.

Het jaar 2024 werd met ”Gezelle2024” tot *Gezellejaar* uitgeroepen door het *Guido Gezellegenootschap*, *Guido Gezellekring* en het *KaNTL (Koninklijke academie voor Nederlandse Taal en Letteren)*. Met steun van

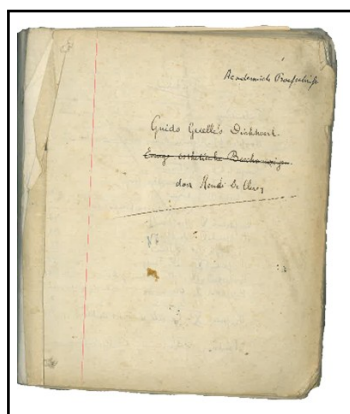
Goedkeuring van Gezelle’s werk

Gezelle en Sint-Lodewijk Deerlijk

Al in 1874 schreef Gezelle *Het pelgrimsboekske van Sint-Louis bij Deerlijk*, ter ere van Sint-Benedictus.

Gezelle en De Clercq

De jonge De Clercq heeft zeker Gezelle gelezen in de humaniora in Tielt. Zijn kennis over Gezelle werd hem bijgebracht tijdens zijn studententijd in Gent. Zijn liefde voor de dichter kreeg hij van Karel Van de Woestijne en Hugo Verriest, zijn mentor en dorpsgenoot. Volgens Van de Woestijne is het uit dankbaarheid dat De Clercq zijn doctoraatsthesis zal wijden aan Guido Gezelle. Op 1 december 1899 waren De Clercq en Van de Woestijne aanwezig op de begrafenis *"van Hem, dien ze in vrome oprechtheid en met warme liefde hun Heer en Meester noemden"*.

Proefschrift van De Clercq

Het colloquium in Kortrijk, in de aula van de Kulak, werd in goede banen geleid door Karel Patteau, voorzitter van het Guido Gezellegenootschap. De opkomst was goed, zo vertelden ons de organisatoren. Een vijftal sprekers vertelden ons over Gezelle in al zijn aspecten: het verleden tegenover het heden, hoe stond Gezelle tegenover de natuur, Gezelle en ecologie, een "moderne" dichter en de conservatieve denker, diversiteit in koloniale tijd, spiritualiteit in het werk van Gezelle. Deze boeiende onderwerpen (het was muisstil in de aula) werden ons gebracht door Jacqueline Bel van de Vrije Universiteit Amsterdam, Paul Demets van Hogeschool Gent, Geert Beulens van Universiteit Utrecht, Luuk Gruwez auteur en erburger van Deerlijk en tenslotte Karel Platteau van het Gezellegenootschap.

Tom Verschaffel van de Kulak kreeg de eer om de conclusies te trekken en af te ronden. Het werd een leerrijke dag met op het einde enkel tevreden gezichten.

Ik wil toch nog even terugblikken op de voordacht van Jacqueline Bel en onze Deerlijkse dichter Luuk Gruwez. *"Zijn 't visselkes daar ge van schrijven moet?"*, *De poëzie van Gezelle in het land van Jan Kaas*. In haar uiteenzetting had Bel het over de huidige kennis van onze dichters bij de jeugd in de Lage landen en hoe Gezelle, begin 1900, de harten van de Nederlanders heeft kunnen bekoren.

Verrassend, met enige verbazing, en ook met enige trots, hoorden de aanwezige leden van het René De Clercqgenootschap, dat ook De Clercq nog aan bod komt in het Noorden.

Luuk Gruwez liet ons kennismaken met de spiritualiteit in het werk van Gezelle via zijn meditatie *"Wat onze zielen weten"*. Hij deelde mee dat hij maar op latere leeftijd de spiritualiteit van Gezelle heeft doorgrond en weten te waarderen.

Een boeiende uiteenzetting.

Deerlijkse dichter Luuk Gruwez

Lied van de Peter Benoitkring, Deerlijk

René De Clercq speelde met de teerlingbak en gelijk het gewoonlijk gaat als er een nieuw muziekstuk geleerd werd, was hij de melodie aan het neuriën... Terwijl hij aldus met de teerlingen speelde, dichtte René de schetslijnen van het "Lied van den Peter Benoitkring van Deerlijk", lied dat nadien zeer populair werd. De tekst die opgenomen werd door Leon Defraeye en nu bewaard wordt in het museum "Geboortehuis van Peter Benoit" in Harelbeke, luidt als volgt:

Lied van de Peter Benoitkring

Uit *Geschiedenis en folklore van Deerlijk*, Door Leon Defraeye, 1942

Tapt nu maar de pintjes bier!	Dat klonk zo schone,
Peter Benoitskring is hier!	Dat groot en klein,
Toe, baaske,	Wat nader kwam,
Een glaaske.	Een meisje nam.
't Zijn mannen van plezier.	Dat klonk zo schone,
Hebt gij van Peter niet gehoord ?	Dat groot en klein,
Dat was een man,	Een lustig beentje sloeg en flikkerde ondereen.
Dat was een man	TRIO
Van tel:	Ja, wij zijn de Kring die den name vereren
Wijn, bier, genever en zo voort,	Van hem die ons volk deed herleven;
Hij stond daarvan,	En wij zullen steeds naar zijn voorbeelden leren
Hij stond daarvan	Wat Deerlijk weer fierheid zal geven!
Zo fel,	Hoog het glas, hoog het lied,
Dat hij gestadig miek	Die niet drinkt kent Peter niet.
Muziek:	Hoog het glas, hoog het lied,
Fa sol la, fa sol la	Die niet drinkt kent Peter niet.
La sol mi do.	Giet het uit tot op den grond
Dat hij gestadig miek	En ons lied weerklinkt in 't rond.
Muziek:	Giet het uit tot op den grond
Fa sol la, fa sol la, O!	En ons lied weerklinkt in 't rond.

Een tweede gelegenheidsgedicht bewaard door Leon Defraeye:

Het is het gebruik dat de werklieden die meer dan 25 jaren bij dezelfde werkgever werkzaam zijn, door tussenkomst van hun patroon een nijverheidsereteeken ontvangen vanwege de Koning. Deze plechtige uitreiking geschiedt telken jare op 21 Juli te Brussel en talrijke werklieden gaan er heen en keren terug als "Ridders van den Arbeid". Ter gelegenheid der bekroning van een viertal werklieden (2 mannen en 2 vrouwen), werkzaam in de Weverij J. H. Descheemaeker, te Deerlijk, maakte René De Clercq in 1900 een huldegedicht voor deze be kroonden, die samen met patroons en personeel aan de distafel ten gemeentehuize gulhartig gevierd werden.

Hulde aan de be kroonde werklieden (1875–1900)

Het werkmansbloed jaagt feller door de pulsen.	Nog andren wrochten even noest en wakker,
Hoerrah! Eenieder reikt een vriendenhand	Die loonde God eer 't Land hen lonen kon...
Aan de eremannen van den werkersstand,	Rust zacht, Edward Ameye, August Debakker.
Adolf Vanmeerhaeghe en Antoon Vanhulsen.	Heil wie door eigen vlijt zijn ere won,
Naast hen verrijst een ander edel paar	Die ploegt en zwoegt op 's levens dorre akker
Meê waardig dat men zijne glorie melde:	En eindigt waar hij 't eerste werk begon!
In Sylvie Callens en in Virginie Verschelde	
Vereert de Staat een ganse vrouwenschaar.	<i>René De Clercq</i>

Ongetwijfeld zijn er hier en daar nog gelegenheidsgedichten die niet uitgegeven werden. Mochten ze allen verzameld worden ter ere van Meester René De Clercq.

Leon Defraeye

Kleutertheater en vierde leerjaar

Na de laatste voorstelling van het kleuter-verteltheater werd afgesloten met een gezellige babbel en een glaasje bubbels. Ongeveer 440 kinderen, opa's en oma's en leerkrachten kwamen op bezoek in de maand november.

Dank aan de vrijwilligers voor de inzet en ook speciale dank aan Jos in zijn rol van opa, aan oma Carine die er een nootje muziek bijbrengt met de accordeon, aan oma Caroline en aan de nieuwe "nonkels" en "opa's", Luk Schelfhout en Bernard Verduyze.

Opa Jos legt uit dat hij leerde schrijven onder kaarslicht met een griffel op een lei.

De kleuters zingen Tineke van Heule onder begeleiding van de accordeon van oma.

Oma Sabine aan de bakkersoven legt uit hoe men vroeger brood bakte.

De afsluiting.

In september was er een rondleiding van de vierde leerjaren. Dan kwamen er 120 leerlingen op bezoek die kennis maakten met de drie groten, Renier, Verriest en René De Clercq.

Eerst werd de kerk bezocht met uitleg aan ons waardevol retabel en daarna maakten de leerlingen kennis met het museum van René De Clercq.

Het kleutertheater speelt elk jaar in de maand november

In de kerk bij het retabel.

Rond een jeugdgedicht van René De Clercq

Naar een tekst van Conrad de Mûelenaere

Tussen oude papieren herkomstig van dokter Conrad de Mûelenaere (Koolskamp, 1835) werd het onderstaande gedicht van René De Clercq aangetroffen. Het staat eigenhandig geschreven en ondertekend op een velletje schrijfpapier. Daar de schrijver zijn jeugdwerk niet meer heeft opgenomen in zijn verzamelde gedichten, is er tegenwoordig maar weinig meer gekend over de pennevruchten uit zijn collegejaren. Dit moge de overdruk van het gedicht en de onderhavige bijdrage rechtvaardigen.

Bloem en Bij.

Ik jeunde mij indien ik landman was...
Mij strelen fris de zonnestrallen, en
De windjes als ik 's morgens buiten ben;
En o! 'k vergeet zo geren 't doodstil huis
Wanneer ik leven hoor en bladgeruis.

Mij strelen fris de zonnestrallen, en
De bloemkes monkren (sic) in het glinstrend groen
Lief als beminde meisjes soms het doen,
Wen 't oog, door tranen heen, op deze lacht
Die al haar leed baart, al haar leed verzacht.

De bloemkes monkren in het glinstrend groen,
En zie: daar zijn de bijen reeds ; elk plaatst
zich, gonzend, neder wijds en zijds; op 't laatst
Heeft ieder bloemken, menig blad, zijn bij,
En bonter wordt het weideken er bij.

En zie : daar zijn de bijen reeds; elk plaatst
Zich ras van bloem op bloem, van geel op blauw,
Schudt vlijtig soms den perelenden dauw
Van 't glinsterende kleed, en wiegt.. en wiegt...
Totdat zij hoevewaarts ten korve vliegt.

En ras van bloem op bloem, van geel op blauw
Blijstarend, schouwt mijn blik ter hofstee, waar
De boer die zijner bijen werk gewaar
Wordt, zijn pijp uitklopt, de vrouwe groet,
En vrôo met peerd en ploeg zich veldwaarts spoedt.

Blijstarend schouwt mijn blik ter hofstee, waar
Het rode dak van stal en huis en schuur
Nu vonkelt in het blijde zonnevuur...
'k Won bloem en Bijen naast mijn tarwe en vlas,
En jeunde mij indien ik landman was.

René De Clercq

Toen René De Clercq studeerde aan het college van Tielt, genoten de inwonende leerlingen nog niet van veertiendaagse of wekelijkse weekends. Gedurende de drie maanden van het eerste trimester was er geen enkele vakantiedag. Veel internen konden zelfs geen gebruik maken van de bestaande "*congé trimestriel*", die niet langer dan zes en een half uur duurde. De leerlingen werden eerst om 10.30 uur in de voormiddag losgelaten en moesten reeds om 5 uur in de namiddag terug zijn op het appel. De meesten moesten de reis naar huis te voet maken. Van liften was destijds geen sprake en het spoorwegnet was weinig uitgebreid: soms was er geen verbinding per trein of tram, soms pasten de uren niet. Bovendien oordeelden de ouders veelal dat de "*ijzerweg*"

te veel kostte.

René De Clercq was op één na de jongste uit een gezin van 16 kinderen. Zijn vader was zeel-draaier en zijn moeder hield in Deerlijk in de Harelbekestraat de herberg "De Valke" en een lin-nengoedwinkel open. Moest de jongen spaarzaam zijn of was de heimat te ver afgelegen? In ieder geval hij kon met het maandelijks "verlof" niet thuis geraken en moest noodgedwongen in Tielt blijven.

In het schooljaar 1894-95 zat hij in de derde latijnse en in de apejaren; hij jeunde zich zo erg niet meer in de kooie, vooral niet als zijn makkers voor enkele uren de vrijheid verkozen. René zon op een middel om ook weg te komen!

Van enkele Ardooise studenten had hij vernomen dat er dit jaar een nieuwe leerling elke maand door zijn vader uit Ardooise naar het college teruggebracht werd. De nieuwe zesdeling was Robert de Mûelenaere. Voortaan ging hij elke maand met de Ardooiënen mee. De heenreis was te voet. René moest lopen tot aan het station, waar zijn nicht woonde. Daar wachtte hem telkens een goed onthaal en een noenmaal met zijn lievelingsge-rechten, een groot glas wijn, een ferme sigaar en een fijn kopje koffie... vertelde hij. Om drie uur was hij reeds terug bij dokter de Mûelenaere, een half uur vóór tijd uit vrees de *tilbury* (een rijtuig met twee wielen met grote spaken, getrokken door een paard) te missen. Om 3.30 uur spande de knecht in en de dokter voerde de studentjes tot aan "het Hooge", een halfuurtje van het college. Aldus leerde René dokter de Mûelenaere kennen. De dokter leerde de jonge dichter kennen en sprak graag met hem over Deerlijk en de fabeldichter Pieter-Jan Renier, in wiens kostschool hij gestudeerd had. René werd zelfs een welkome gast, die ook onder de vakantie en later tijdens zijn hogeschooljaren geregeld naar Ardooise kwam. Hij was erkentelijk om de genegenheid die hij er ondervond en wilde zijn dankbaarheid vertolken. Hoe kon hij dat beter dan met een gedicht.

In enkele losse nota's, een voorbereiding op een voordracht ver-moedelijk voor de "Arnold Van Gheluwekring", herdenkt de dok-ter P. J. Renier. "Ik zal u nog spreken en dat uit dankbaarheid aan mijnen eerste leraar in de Vlaamsche taal. Ik bedoel P. J. Renier, bestierder der Kostschool van Deerlijk – voorzeker een der beste onderwijsgestichten der 2 Vlaanderen..."¹

In 1894, het jaar dat René kennis maakte met de familie de Mûelenaere, werd het handschrift van de dokter "Flore Mellifère" bekroond "à l'Exposition Uni-verselle d'Anvers".

Op de vierde was René – naar het getuigenis van E. H. Arthur Bouckaert – reeds beginnen verzen maken. Het was geen uitzondering in Tielt dat leerlingen vóór de dichtersklasse in de duik beproefden of de muze hen genadig zou zijn. Vooral Gezelle en Rodenbach (later Delfien Van Haute) werden verslonden en nagedicht. René liep toen nog hoog op met de Heer ende Meester (*Guido Gezelle*) en zal later zijn doctoraatsthesis over hem maken. In de poësisklas

¹Ook Hugo Verriest zal met grootste lof over de fabeldichter Renier spreken ("Beschaafd West-Vlaanderen", Kon. VI. Academie, 1921).

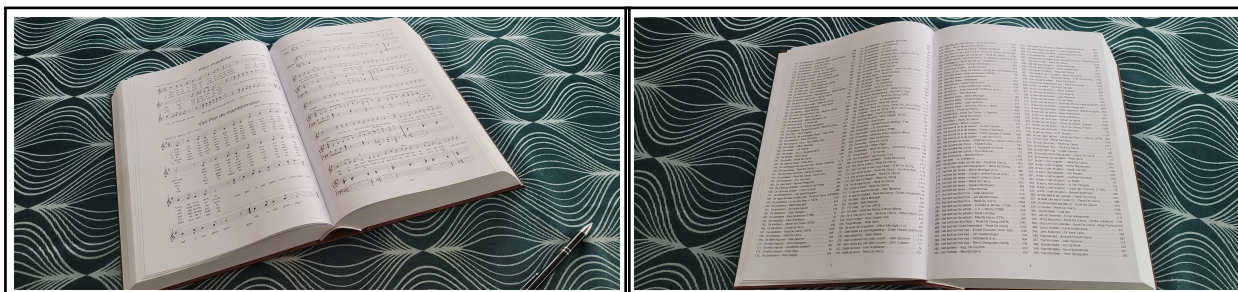
behaalde hij in de edele dichtkunst 20 punten op 20, iets wat naar men vertelde nog nooit gebeurd was. Reeds vóór de poësis werd hij door zijn medemakers als dé dichter aangezien. Hugo Verriest, zijn dorpsgenoot, had hem aangemoedigd en zelfs op één rij vernoemd met Vondel en Goethe... De groeiende populariteit die hij op het college genoot, maakte hem weldra ijdel en opstandig. Opstandigheid zat hem van jongsaf in het bloed; in zijn klas was hij altijd een haantje-vooruit geweest en graag spotte hij met zijn oversten. Omwille van zijn weerbarstig karakter en ter gelegenheid "van een rijmpje dat voor een bespotting van een leraar werd gehouden", werd hij als student op de retorica doorgezonden. René ging van Tielt naar Kortrijk, waar hij opnieuw zijn kwade streken uithaalde.²

Onder invloed van de dokter kreeg René een geestdriftige belangstelling voor de studie der planten en voor het wondere leven in de bijenhalle. Het is dan niet te verwonderen dat die nieuwe liefde de jeugdige dichter inspireerde tot het schrijven van het gedicht "Bloem en Bij", waarvan de vererende opdracht aan de dokter de student een plaats in de tilbury waarborgde.

Het handschrift van het gedicht is niet gedateerd. Naar het getuigenis van hr. Robert de Mûelenaere is het zeker uit de Tieltsse tijd van R. De Clercq en vermoedelijk nog uit het schooljaar 1894-95. Het is niet onwaarschijnlijk dat de tekst opgenomen werd in de eerste druk van "Gedichten", het eerste bundeltje dat de schrijver in 1896 liet verschijnen, nog voordat hij naar de Universiteit van Gent trok. Dit jeugdwerk werd nooit herdrukt met dezelfde inhoud: men had het de schrijver ten kwade geduid dat hij die onrijpe pennevruchten aan de openbaarheid had prijsgegeven.

Meer dan 700 partituren op de website

Op de site staan 1008 gedichten van René De Clercq. Er zijn 217 componisten bekend die gedichten van De Clercq vertoond hebben. Er zijn 235 verschillende gedichten op muziek gezet. Sommige liederen zijn meermaals gecomponeerd. Het totaal aantal bekende liedtitels is 920. Ze staan vermeld in het boek "Woorden worden klanken". Van de 920 titels zijn 791 partituren verzameld in het boek "Partiturenboek, René De Clercq (toon)dichter". De partituren, samen met de midibestanden staan op de site.

²Wij mogen veronderstellen dat René gedurende zijn verblijf in Kortrijk besepte dat er redenen waren om zich gedeisd te houden. Omdat zijn verblijf geen volledig schooljaar betrof, wordt hij als volgt vermeld in een voetnoot: "M. René De Clercq, de Deerlyk, n'a pas pu prendre part à tous les concours". De omschrijving duidt aan dat hij wel als leerling was ingeschreven. Een eindtotaal kon echter niet gemaakt worden. Zijn verblijf was daarvoor te kort. Bij de resultaten van de "Classe de Rhétorique" staat zijn naam voor geen enkel vak vermeld. Zijn naam komt enkel voor bij "Conduite, Application, Exactitude" als eerste op elf leerlingen. Wel krijgt hij onder het item "Concours spécial en Discours Flamand" de "Prix de M. Arthur Verhaegen". Deze prijs was echter eenmalig. Arthur Verhaegen werd in het college op handen gedragen. Hij had na de schoolstrijd van 1879 de aankoop van de school door het bisdom gefinancierd. Alhoewel hij afkomstig was uit een Franstalige, Brusselse familie schonk hij wel een prijs aan de voordrachtwedstrijd die de Nederlandse taal promootte. (Chris Vercruyse, Senioren Sint-Amanscollege, Kortrijk)

Verkiezing van Tineke in Heule

Op 8 september 2024 waren er in Heule voor de zestigste keer **Tinekesfeesten**. Noor Vaneenoghe is het nieuwe Tineke. In deze jubileumeditie was er ook de verkiezing van de **"Kinnekes van Heule"**

Vishandel De Goudzee wint prestigieuze Groeningeprijs

Ieder jaar wordt in Kortrijk op de Groeningekouter op de vooravond van 11 juli de viering van de Vlaamse Feestdag ingezet in aanwezigheid van de Vlaamse Minister President en de Burgemeester van Kortrijk.

Op die Gulden Sporenviering wordt jaarlijks de Groeningeprijs uitgereikt. Dit is een initiatief van het Guldensporencomité, om een nieuwe Kortrijkse handelszaak in de kijker te zetten waarvan de uitbater bewust voor een originele Nederlandstalige benaming kiest. De prijs werd in 2024 uitgereikt door Jan Jambon aan de vishandel en traiteur **"De Goudzee"**, gelegen in hartje Heule, Kortrijksestraat 17. Uitbaatster Lisa Vandembroucke vertelde dat de naam bedacht werd door haar moeder en dat *De Goudzee* verwijst naar het lied Tineke van Heule van René De Clercq.

*... Liever dan een Vis die in de Goudzee zwemt.
Liever dan een vogel die geen sporen kent. . .*

Het René De Clercqgenootschap is uiteraard heel blij dat de uitbaatster die de naam "De Goudzee" voor haar winkel koos in de prijzen viel.

Van harte Proficiat.

Sfeerbeelden van de midzomermarkt in het museum

Op Midzomermarkt werd de woonplaats van René De Clercq omgetoverd tot café "Het Damberd". Men kon er koffie met taart, gebakken door de vrijwilligers, proeven. Voor de liefhebbers was er het bruine streekbier "Duchesse de Bourgogne." Het werd een namiddag van gezellig samenzijn en luisteren naar nostalgische muziek.

Op midzomer wordt het gelijkvloers van het museum café Damberd.

Taarten, gebakken door vrijwilligers.

In de tuin van het museum speelde ondermeer een orkestje.

Egied zong Vlaamse liederen, het publiek kon meezingen. Dit werd afgewisseld met het afspelen van vinylplaten.

Aan de straatkant van het museum was er accordeonmuziek.

In 2025 gaat de midzomermarkt door op zondag 22 juni

De zangavond rond de piano van René De Clercq

Elk jaar, op de vierde vrijdag van februari, is er de zangavond "Rond de piano van René De Clercq". In 2024 mochten we voor de dertigste maal een 150-tal deelnemers verwelkomen. Traditioneel worden er veel liederen gezongen op gedichten van De Clercq, onder leiding van Egied Vandommele. Het koor Volta werkte mee en er waren twee solisten. Zij maakten een keuze uit de ongeveer 800 liederen. De optredens zijn te zien en te beluisteren op de website.

Carine Viaene zong "De goede hovenier" en "Daar zat een oud manneke", beide door De Clercq zelf getoondicht

Wim Vancauwenberghe zong "Kermis" en "Lapper Krispijn", op muziek van Hullebroeck

Het koor Volta zong "De vogel die naar 't zuiden vliegt", op muziek van De Clercq

Blik op de zaal, iedereen kreeg een zangboekje

Didier Debels aan de piano van René De Clercq, Wim Vancauwenberghe met gitaar, Johan Vlaeminck aan het slagwerk

In 2025 gaat de zangavond door op vrijdag 28 februari

Opa Guido

Nadat de toenmalige voorzitter en vele bestuursleden door ziekte weggevallen waren werd Guido Malfait jarenlang de drijvende kracht van het genootschap. Wij konden rekenen op zijn onvoorwaardelijke inzet. Guido werd de opa van het kleutertheater in het museum. Hij had ook de hand in het organiseren van bijna alle evenementen. Om gezondheidsredenen kon hij dit vele werk niet blijven volhouden. Het was fijn om met Guido samen te werken. We wensen hem alle goeds voor de toekomst.

Tips voor het vinden van informatie op de website

Soms ligt het niet voor de hand om de informatie die je zoekt terug te vinden op de website. Om die informatie te vinden met minder clicks kan je werken met de link "**Snel zoeken**"

Link "Snel zoeken" www.renedeclercq.be

Overzicht van de pagina's

Voorwerpen, aanwezig in het museum. Alle voorwerpen van het museum werden op foto gezet, door stagiars bij de provincie West-Vlaanderen.

Liederen door René De Clercq zelf gecomponeerd. Het zijn er meer dan 200.

Vertaalde werken van René De Clercq. Gedichten en liederen werden vertaald, voornamelijk naar het Duits, Engels en Frans.

Briefwisseling tussen René De Clercq en Ria Vervoort. Een lange lijst van brieven, geschreven, ondermeer toen René De Clercq rondtoerde in Nederland.

Briefwisseling tussen René De Clercq en Marie Delmotte. De briefwisseling met zijn eerste vrouw.

Alle briefwisseling van René De Clercq. Hier kan je naast de twee bovenstaande ook nog andere briefwisseling vinden.

Verzameling van alle gedichten van René De Clercq. Dit is een lange lijst met de meer dan duizend gedichten van René De Clercq, in alfabetische volgorde.

Scudo circumdabit me veritas

De waarheid zal mij omringen met een schild

Denken dat men vandaag drieënnegentig jaar na het overlijden van De Clercq al alles weet over hem en zijn invloed kent op zijn omgeving, toen en nu, is een punt zetten achter een archief.

Als verzamelaar en medewerker van het genootschap moet ik vaststellen dat er zelfs vandaag nog partituren van componisten opduiken die niet gekend waren in het archief. Ook al staat het gekende aantal componisten op meer dan 200. Zo gaat dat ook bij andere teksten en gedichten over De Clercq.

Een verzamelaar zoekt en nu en dan ontdekt hij iets en bouwt hij zijn verzameling uit. Na 40 jaar is dat soms wat moeilijker geworden. De traditionele rommelmarkten en ruilbeurzen zijn vervangen door het wereldwijde net. Toen ik begin juli mijn kansen nog eens waagde viel mijn oog op volgend boek.

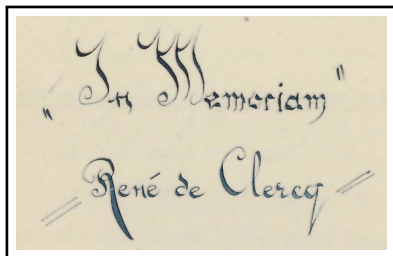
Booknummer: 14144

Title: KWAST, VAN DER, DE CLERCQ "Scudo circumdabit me veritas". Titel van een gekaligrafeerd cahier met gedichten door Berd van der Kwast, 1946-1947. Manuscript, 30 p., gebonden

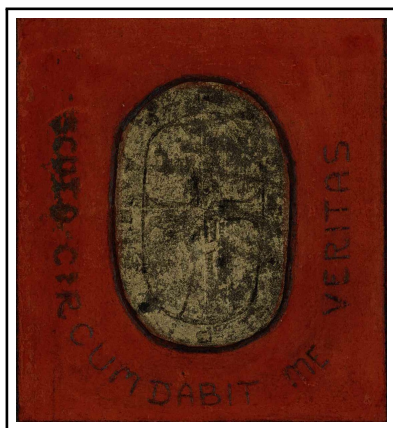
Description: Opdracht d.d. 24-3-1947 aan geliefde. Verzen o.a.: "Avondrood", "Ideaal", "Armoede", "Meditation", "Vermaan", "Nocturne", "In Memoriam René de Clercq", "Rondo voor Dix". M6608

Enkele dagen later kwam het vanuit Lisse in Nederland met de post naar Deerlijk. Wie de heer Berd Van Der Kwast is hebben we nog niet kunnen vinden, wel ben ik er van overtuigd dat hij René De Clercq, die al 15 jaar overleden was in Maartensdijk (NL), moet gekend hebben of zeker zijn werk en leven kende. Mocht u lezer van dit artikel enige informatie hebben over Berd, dan horen we dat graag.

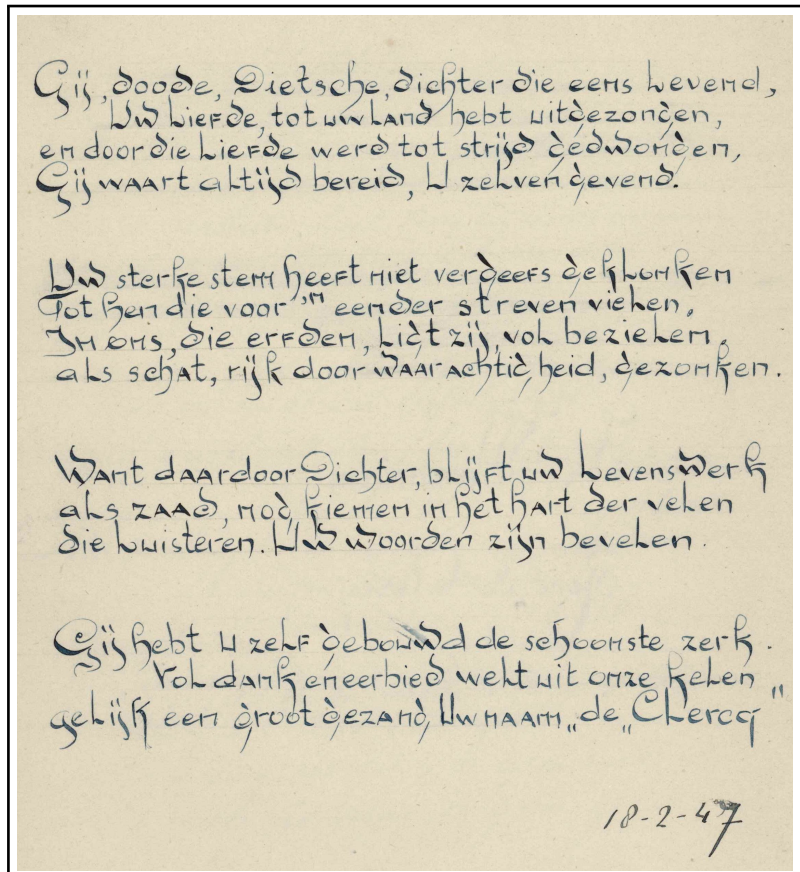
Wij laten u in ieder geval mee genieten van het gedicht.

In Memoriam
René De Clercq

Kaft

Gij doode Dietsche dichter

12 juni herdenking

In 1994 vatte Ic Dien het plan op om op 12 juni, de sterfdag van René De Clercq, een herdenking te houden aan zijn grafmonument in Deerlijk.

De herdenking werd een jaarlijks gebeuren dat **Ic Dien** 31 jaar inrichtte, met steun en/of medewerking van het René De Clercqgenootschap. De herdenking bestond altijd uit het zingen van enkele liederen, het voordragen van gedichten, een toespraak rond de figuur van René De Clercq en aan het slot een bloemenhulde met veldbloemen. Daarna kregen de aanwezigen een heel mooi geïllustreerd kaartje met een gedicht van René De Clercq.

Vele sprekers kwamen langs die René De Clercq van uit hun eigen invalshoek belichtten. Sommige sprekers kwamen uit het lokale verenigingsleven, andere van verderaf waaronder enkele bekende personen. Die sprekers werden uitgenodigd door Ic Dien. Wijlen Joost Vandommele, kleinzoon van René De Clercq, hielp soms bij het zoeken naar sprekers. Hij had een brede kennisgeving en slaagde erin befaamde personen naar Deerlijk te halen om er te spreken op een René De Clerqherdenking.

Ic Dien was verantwoordelijk voor de organisatie en had verscheidene medewerkers die jaarlijks voor een mooie herdenking zorgden met daarbij een begeleidend boekje en het herdenkingskaartje. Dirk Demeurie, wijlen Marc Byttebier en vele jaren lang Kris Christiaens zorgden dat alles vlot verliep. Liliane Bloeyaert tekende de illustratie en Rita Joseph hielp voor de uitgave en financiering van de herdenkingskaartjes. Bij bijzondere herdenkingen werd ook de schoolgaande jeugd betrokken met de vraag deel te nemen aan een opstel of

gedichtenwedstrijd. Er werd ook eens een ballonwedstrijd georganiseerd.

In 2022 werd bij de herdenking ook 30 jaar museum gevierd. De viering werd opgeleust door de fanfare. Een paneel met het gedicht *"Het Puiteken"* van René De Clercq werd onthuld in het nabijgelegen natuurpark Wijmelbroek. Achteraf was er een receptie in het museum.

Er werden koren aangesproken om een lied te zingen of de samenzang te ondersteunen. De koren van Didier Debels en Wim Vancauwenberghe kwamen gedurende die jaren aan bod. Wijlen Hugo Debacker hielp ons met zijn accordeon de juiste toon te houden bij de samenzang. Egied Vandommele was er altijd om een gedicht voor te dragen, de maat te slaan of een bindtekst te voorzien.

Op 12 juni 2024 was het thema op de herdenking Liefde. Op het mooi geïllustreerde kaartje stond het gedicht: *"Kijk me aan"*, Wim Van Cauwenberghe en zijn Sint-Bavokoor zorgden voor de zang en Luk Schelfhout was de spreker van dienst. De liefdes van René De Clercq kwamen aan bod: zijn liefde voor Vlaanderen, zijn liefde voor zijn moeder, zijn vrouw Marie. Het verstandshuwelijk met Alice toen hij weduwnaar werd en daarna met zijn nieuwe (ge)liefde Ria.

Niet alle mensen die gedurende al die jaren medewerking verleenden kunnen opgenoemd, aan allen veel dank.

Jammer genoeg vinden we niet alle sprekers terug, maar we geven toch een opsomming van de ons gekende sprekers.

Overzicht van de sprekers aan het grafmonument

- Staf Beelen** historicus en oud-leraar Sint Amandscollege Kortrijk
- Pol Van Caneghem** Gent
- Eric Defoort** hoogleraar en politicus
- 1996 Willy Kuijpers** Vlaams-nationalistisch politicus en burgemeester van Herent, jarenlang lid van het Europees Parlement voor de Volksunie
- 1997 Werner Vandenabeele** Historicus uit Lokeren
- 2003 Joost Vandommele** kleinzoon van René De Clercq en bestuurslid van het René De Clercqgenootschap
- 2005 Bart Dewever** huidig voorzitter N-VA
- 2006 Walter Baeten** voorzitter IJzerbedevaart comité
- 2007 Milo Pieters** Davidsfonds Deerlijk
- 2008 Joost Vandommele**
- 2009 Peter De Roover** volksvertegenwoordiger van N-VA, ere-voorzitter Vlaamse Volksbeweging
- 2010 Piet Van Eeckhout** (topadvocaat, wegens ziekte werd hij vervangen door Joost)
- 2011 Claude Croes** burgemeester van Deerlijk
- 2012 Guido Moons** Vlaamse Volksbeweging
- 2013 Adriaan Lintens** voorzitter en medeoprichter Archeologisch en Industrieel erfgoed
- 2014 Joost Vandommele**
- 2015 Rik Van Cauwelaert** journalist
- 2016 Jean-Pierre Rondas** voormalig radiomaker voor de klassieke VRT zender Klara
- 2017 Dirk Demeurie** als Directeur IJzerbedevaart-VZW
- 2018 Joost Vandommele**
- 2019 Hendrik Defoort** doctor in de geschiedenis en collectiebeheerder van de universiteitsbibliotheek van Gent
- 2020** Corona - geen spreker, doorheen de dag bloemlegging van veldbloemen
- 2021 Sander Loonens** Volksvertegenwoordiger N-VA, voormalig Europees parlements-lid
- 2022 Egied Vandommele** dirigent van het Deerlijks Gregoriaans Koor
- 2023 Milo Pieters** Davidsfonds Deerlijk
- 2024 Luk Schelfhout** Organisator van tentoonstellingen Hugo Verriest en René De Clercq

De jaarlijkse herdenking op 12 juni van René De Clercq was een mooi initiatief van *Ic Dien*. Nu deze vereniging de herdenking stopzet willen we vanuit het René De Clercqgenootschap die traditie verderzetten.

Het genootschap dankt hierbij nogmaals alle vrijwilligers van *Ic Dien* die voor en achter de schermen hebben meegewerkt aan het welslagen van deze 31 jaar.

De volgende herdenking is op 12 juni 2025 om 19 uur aan het grafmonument van René De Clercq bij de Sint-Columbakerk in Deerlijk.

VU
VLAAMSE VRIJE
DEMOKRATEN

Op 11 juni om 19.30 uur
herdenken
we het overlijden van
RENE DECLERCQ (12/06/32)
Samenkomst aan zijn grafmonument.

Organisatie : VOLKSUNIE DEERLIJK - IC DIEN

**VOLKSUNIE
DEERLIJK
IC DIEN**

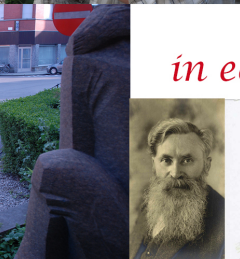
**HERDENKING
René De Clercq**

° 14.11.1877
† 12.06.1932

Gefgeheimverzekerd door de heer
WILLY KUIJPERS

Waar : Grafmonument René De Clercq
Wanneer : **Woensdag 12 juni 1998**
om 19.30 uur

Inlichtingen : Wim Vancauwenbergh - 056/777247
Met medewerking van de Stichting René De Clercq VZW

*31 keer
in een notendop*

DEERLIJK

31ste HULDE
12.06.2024

René De Clercq

° 14.11.1877
† 12.06.1932

Org. Ic Dien Deerlijk i.s.m.
René De Clercagenootschap

Wanneer gedenkt ge mijn?
Wanneer gedenkt ge mijn?
- Als het nacht voor uwen wordt
en de bloem op mijn graf verdort,
Liefste mijn,
denk ik dijn,
eeuwig dijn.

(Tekst & muziek R. De Clercq,
uitgegeven in 1937 als "Nagelaten Gedichten")

DEERLIJK

26e HULDE
12.06.2019

René De Clercq

° 14.11.1877
† 12.06.1932

Collage van de 12 juni herdenkingen

Wat brengt 2025 om te noteren in uw agenda

Januari

- donderdag 30 januari. Op gedichtendag gratis te bekomen poster/ bladwijzer met het gedicht *Ik ben van den buiten*. Het gedicht wordt verspreid in de Deerlijkse scholen. Gratis te bekomen in d'Iefte, de bib en de plaatselijke handelaars.

Februari

vrijdag 28 februari zangavond

31ste Zangavond
vrijdag 28 februari 2025 om 19u30

Rond de piano van René De Clercq

Samenzang en solisten brengen er het beste van zichzelf, zoals Carine Viaene (lyrisch sopraan), Carlos Meersman (bas-bariton). De muzikale begeleiding wordt verzorgd door Didier Debels, Johan Vlaeminck, Jeanno Defrenne, Wim Vancauwenberghe ea.
Egied Vandommele is dirigent van dienst.
Deuren: 19u. Start 19u30. Inkom: 6 euro (zangboekje en een drankje inbegrepen)
Locatie: OC d'Iefte Hoogstraat 122 Deerlijk

Welkom en veel leute en plezier

April

- zondag 27 april. Erfgoeddag en start opening van het museum van 14u30 tot 18u

Juni

- donderdag 12 juni. Herdenking van het overlijden van René De Clercq aan het grafmonument om 19 u. Gastspreker Egied Vandommele *René De Clercq en drinkliederen*. Tentoonstelling in het museum van de originele tekeningen van de herdenkingskaartjes van Liliane Bloeyaert en 31 jaar IC Dien.
- zondag 22 juni. Midzomermarkt. Geniet van een lekker stukje taart met koffie of een streekbiertje. Kom en zing mee en geniet in het groen van de leute in de tuin van het geboortehuis van René De Clercq.

september

- zondag 14 september. Open Monumentendag
- bezoek van de 4e leerjaren aan museum, kerk en omgeving. (tijdig inschrijven)

November

- verteltheater voor kleuters 'Hoe leefden onze voorouders meer dan 100 jaar geleden.'

28 april tot 28 september

- Op zondagnamiddag het museum. Open 14u30-18u gratis inkom.
Beperkte boekenmarkt na 22 juni.

januari tot december

- bezoek Deerlijk - zie ommezijde
Zeker de moeite waard, geschikt voor uw vereniging, familie en vrienden.

Kent u Deerlijk?

Kent u zijn dichters?
Kent u zijn uniek Sint-Columbaretabel?
Kent u zijn René De Clercqmuseum?

U bent lid van het Davidsfonds, Willemsfonds, een literair genootschap, Neos, Okra, Vief of een andere culturele of socio-culturele organisatie en op zoek naar een interessante plaats om te bezoeken met uw leden, vrienden of familie.

In Deerlijk en omgeving kunnen wij een aangepast programma aanbieden.

Met een gids tonen wij u het unieke Sint-Columbaretabel uit 1535.

U maakt kennis met priester-dichter Hugo Verriest en de grafzerk van Pieter Jan Renier, fabeldichter, gemaakt door de beeldhouwer Hendrik Pickery en de grafzerk voor onze dichter René De Clercq, gemaakt door Jozef Cantré .

Op wandelafstand gaan we naar het geboortehuis uit 1790, museum van René De Clercq. In het museum maakt u kennis met de dichter van *"Tineke van Heule"*, *"De gilde viert"* en vele andere gedichten die door meer dan 200 componisten op muziek werden gezet.

Wenst u nadien iets te drinken of te eten dan vindt u horeca in de buurt. Wij helpen u hier graag verder.

Om uw dag volledig te maken kan u in de regio nog terecht bij:

Het Lijsternest van Stijn Streuvels, Ingoogem www.streuvelshuis.be

Brouwerij Verhaeghe, Vichte www.brouwerijverhaeghe.be

Brasserie-Brouwerij 't Gaverhopke, Waregem www.tgaverhopke.be

Texture, museum van vlas en textiel in Kortrijk (9 km) www.texturekortrijk.be

Lobsterfish, schaaldieren en delicatessen, Deerlijk www.lobsterfish.be

Praktisch:

Groepen: ongeveer 20 personen per gids: 60€ per gids. Grotere groepen worden opgesplitst met elk een gids

Tijd van de rondleiding: 2 tot 2.30 uur.

Info en reservatie: info@renedeclercq.be - Telefonisch: Luk Schelfhout 0032 478962084

